

ПАЙШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОЛАЛАР ҶАМҒАРМАСИ ҲАФТАЛИГИ

БАҲОСИ 6 СЎМ

УШБУ СОНДА:

ИБРОҲИМ ҒАФУР:

*Одамзодни уч нарса
қутқаради*

6-БЕТ

АБДУВОҲИД ҲАЙИТ:

Сўфийларнинг рўзаси

4-БЕТ

КЕЙИНГИ СОНЛАРДА:

ДИЛБАР РАҲИМ ҚИЗИ:

**БАХТИНИ УЗГАЛАРГА ИНЪОМ
ҚИЛАЁТГАН АЁЛ**

ТОШПУЛАТ ТАЖАНГ АНКЕТАСИ

ЖАМҒАРМА ФАОЛИЯТИДАН

Замона зайли билан халқимиз чуқур иқтисодий тақчилликларни бошдан кечираётир. Агар кўпни кўрган қарияларнинг ҳикояларига қулоқ тутадиган бўлсак, ҳозирги кунларнинг қийинчилиги, муҳтожликлари улар кўрган азоблар қаршида ҳеч нарса эмас экан. Лекин, барибир, одамлар биров саросимали кунлар билан тўқнаш келиб турибдилар. Насиб этса, буларнинг ҳаммаси ўткинчи, ҳаммаси ўтади. Уктам шоирларимиздан бири ёзганидек, «Меҳр қолур, муҳаббат қолур». Унутманг, ахир биз муҳтожларнинг сабр-бардошли, қаноатманд, бой-бадавлат кишиларнинг эса саховатпеша, инсонпарвар, ғарибпарвар эканини синайдиган, исботлайдиган давр билан рўбару турибмиз.

Болалар жамғармаси Сурхондарё вилоят бўлими раиси ўринбосари Раъно Араббоева жамғарма ҳисобига пул ўтказётган хўжалик, фирма, ташкилот, корхоналардан миннатдор эканлигини яшира олмайди:

— Худого минг қатла шукр, ҳамиятли, сахий одамларимиз кўп экан, улар бизга мунтазам равишда ёрдам бериб туришибди. Яқинда Ангор туманидаги Карл Маркс номли жамоа хўжалиги ўттиз минг, «Кўҳитанг» фирмаси эллик минг, халқ таълими ходимлари касаба уюшмаси вилоят кўмитаси эллик минг сўм пулни жамғармамиз ҳисобига ўтказди. Биз бундай қўли очик, сағирпарвар жамоаларнинг иши ҳамisha ўнгидан келсин, дея тилак қиламиз.

Дарҳақиқат, оғир куннинг яхшилиги ерда қолмайди, эзгулик ҳеч маҳал ёддан чиқмайди. Бугун етим-есирнинг, муҳтожнинг бошини силаган одамларни эрта бир кун халқ эъзоз қилади. Зеро, туяни миниб узоқни кўзлаган киши савоб ишларга қўл уради.

Маҳмуд АБУЛҒАЙЗ,
Сурхондарё вилояти

Чингиз Айтматовнинг шундай сўзлари бор: «Ҳаёт, ўлим, муҳаббат, шафқат ва илҳом — ҳаммасини мусиқа айтади, зотан биз мусиқада энг олий ҳурликка эришамиз». Шу ҳурликка эришиш йўлида қанчадан қанча санъаткорлар ижод қилишди, ижод қилишмоқда. Бу сафнинг кенжа бўғинида элга анча танилиб қолган ёш хонанда Охунжон Мадалиевнинг ҳам ўз ўрни бор.

Охунжон Мадалиев Фарғона вилоятининг Олтиариқ туманида туғилган. Уйланган, икки қиз ва бир ўғилнинг отаси. Яқинда, «Фарғона тароналари» туркумида хонанданинг ҳаёти ва ижоди ҳақида ҳикоя қилувчи «ОХУН» номли китобча чоп этилди. Китоб муаллифлари Ш. Аҳмедов ва Х. Жўрабоев.

Суратчи: Б. ОБИДЖОНОВ

ТЕЛБАНИ ТУЗАТГАН МЕҲР

Маҳалламизда Тўтихон ая деган кекса аёл бўларди. Унинг Марзия исмли келини бўлиб, эслашимча у оқ-сарикдан келган, кулча юз, гоят хушрўй аёл эди. Кунларнинг бирида маҳаллада жуда хунук хабар тарқалди: «Тўти ая жинни бўлиб қолибди...» Кейин эса уни касалхонага олиб кетишгани ҳақида гап бўлди. Дўхтирлар роса дори-дармон қилишбди, аммо Тўти аяни ўзига келтиришолмабди. Шундан сўнг ўғил она-ни уйига олиб келибди.

Бир кун телба аёл ўз-ўзидан шовқин солиб, бақира кетди. Кимнидир алқаган, кимнидир қарғаган. Шу пайт қўшнилардан бири кириб келди.

— Бировни бўғизлашаётими дебман, — деди-да бемор ётган хонага ишора қилди, — Яна қичқира бошладимми?

— Йўғ-ей, бувим яхшилар, фақат бола тушмагурлар шўх-да, қийқиришгани қийқиринган... — қизариниб қайнонанинг ёни олди келин.

Бу гапни эшитиб эндигина тинчиган телба аёл йўғлаб юборди. Унинг хира торта бошлаган онги-шуурида нимадир «ялт» этиб уйғонди. Аёл бирдан ўзига келиб, атрофга қаради. Уй ичи болишдан учган парларга тўлиб кетганди. Она шоша-пиша парларни ёстиғига тика бошлади. Қўшни аёл ҳайрон қараб турарди. Келин эса парларни

йиғиштиришга ёрдамлашаркан, таъкидлаган бўлди:

— Болаларни шунча қайтарсам ҳам оналарининг олдига кириб, ёстиқларини тўзғитишгани-тўзғитишган. Қачонам катта бўлишаркин-а булар.

Бу гаплардан сўнг қайнона тўйиб-тўйиб йўғлади. Бир неча кундан сўнг эса эзгу юраклар кутган мўъжиза рўй берди, Тўти ая бинойидек кийиниб покизгина бўлиб тўйга борди. Ҳамма у кишини гўё ҳеч нарса бўлмагандек иззат-иқром билан кутиб олди. Фарзандларнинг самимий меҳри туфайли Тўти аяни бирор киши-шу пайтга-ча жинни дейишга ботинолмади.

— Барака топсин Марзияхон! — дея алқашади кексаларимиз, — У киши кўнгилнинг табиби, дўхтирларнинг даволариям бир бўлди-ю унинг меҳри ҳам бир тараф бўлди. Ҳаммагаюм шунча келин ато этсин Худойим!

Бу мақтовларни эшитган келиннинг ийманибгина:

— Онамизга Худойим шифо берди, — деганлари эсимда.

Бундай ҳодисаларни эшитганимда лаззатли титроқ вужудимда ўрмалайди.

Мавжуда КОМИЛОВА,
Андижон шахри

ИБРОҲИМЖОН РАҲМОНОВ:

Тўсиқлар ўткинчи нарс

Қишлоқ аҳли тумандаги энг катта хўжаликларнинг бири таркибидан ўз хоҳишлари билан ажралиб, кичикроқ бўлса ҳам мустақил жамоа хўжалиги тузишди. Ҳар ҳолда ниятлари холис-узоқ йиллар эътибордан четда бўлган қишлоқни обод қилиш эди. Лекин хўжалик ҳа деганда тикланавермапти. Шундай экан, ҳозирги мураккаб иқтисодий вазиятга халқ кимга суянади? Албатта ўзи вояга етказган фидойи, ишбилармон фарзандлари-гада...

Мундоқ эътибор бериб қаралса, ҳатто оддий кинохонаси ҳам бўлмаган Жонобод қишлоғининг бир чеккасида савобли ҳаракатлар бошланиб қолди. Катта бир маҳалла учун чиройли масжид бино этилди...

Яхшиси, биз қилинган ва қилинаётган ишларни санамайлик-да, ўша ишларнинг сабабчиси бўлмиш кишини сизга таништирайлик. Сўхбатдошимиз Иброҳимжон ака (Избоскан тумани кооператив тайёрлов савдо бирлашмасига қарашли Жонобод қабул қилиш идораси мудири) бир оз чапани, тўғри сўз, дангалчи одам. Елиб-югуриб ишларини кўргач, у киши мактабда ҳам аълочи, жамоатчи бўлган бўлса керак, дея сўзини шундан бошладик:

— Э, йўқ, ўртача ўқиганман.
— Уша пайтлари ким бўлишни орзу қилардингиз?

— Ҳарбий хизматга қадар бирор касбни эгаллашга аҳд қилмаганман. Хизматдан сўнг туман тайёрлов идорасида ишлаб бошладим.

— Мустақил ишга қачон қўл урган-сиз?

— 1990 йилдан бошлаб қишлоғимизда кичикроқ бўлса-да, тайёрлов корхонаси ташкил этиш истаги менга тинчлик бермай келди. Бу ҳақда туман тайёрлов идорасининг директори М. Турғуновга айтганимда, у киши қўллади. Шундай қилиб, 1992 йилда идоранинг Жонобод бўлимини очишга муваффақ бўлдик.

— Иш бошлашдан олдин пулингиз кўпмиди?

— Узининг айтарли пулини йўқ эди, бўлим қурилишлари эса туман идораси ҳисобидан қурилган. Биз астойдил меҳнат қилдик, холос.

— Бу ишларни амалга оширгунча, кўп тўсиқларга учраган бўлсангиз керак!

— Тўсиқ ўткинчи нарс. Астойдил ҳаракат қилсангиз, уларни енгиб ўтасиз.

— Душманлардан борми!

— Душманларим йўғу иш юзасидан рақобатчилар бор.

— Пулга муносабатингиз қандай? Пул одами бузади дейишди...

— Менимча, ундай эмас, ҳар ҳолда онланинг муस्ताқамланишида, одамнинг оёққа туриб олишида пул зарур бўлган нарсасидир. Тўғри, айримлар кўпроқ пул топиб, босар-тусарини билмай қолади. Лекин уларнинг борар манзили аниқ...

— Ҳозирги кунда ҳалол-ноҳалол ишбилармонлар кўпайиб кетди. Уларга муносабатингиз қандай?

— Барчага маълумки, бозор муносабатига ўтиш анча мураккаб жараён. Турли қийинчиликларнинг бўлиши табиий ҳол. Ноҳалол ишбилармон-

лар эса баҳор кўзиқоринларидек бир кўпаяди-ю, аста йўқолиб кетади. Иймонли ишбилармонларни эса халқнинг ўзи ҳимоя қилиб олади.

— Ватанимизда истеъмол молларини кўпайтириш учун яна нималар қилиш керак деб ўйлайсиз?

— Сифатли маҳсулот ишлаб чиқарадиган кичик корхоналарни кўпайтириш керак. Улар фаолиятининг кўп қиррали бўлишига эришиш лозим. Токи бу корхоналар бир томонлама фаолиятга эга бўлиб қолмасин. Шунингдек, ерга бўлган муносабатни яхшилаш, уни етарлича озиқлантириб бориш жоиз. Ахир «элни ер боқди», деб бежиз айтишмайди.

— Ишчиларингизга иш ҳақини қандай тўлайсиз?

— Иш ҳақи қилган меҳнатига қараб тўланади. Ҳар чоракнинг якунида мукофотлар ҳам берилади. Уларнинг ишларлари ва вақтида дам олишлари учун барча шароитлар яратилган.

— Қишлоқда кўпчилик сизни ҳўрмат қилади, ҳаракатларингиздан умидвор. Уларни яқин орада яна қандай ишларингиз билан хурсанд қилмоқчисиз?

— Аввало идорамиз фақат маҳсулот тайёрлабгина қолмасдан, унинг қошида яна ичимликлар, шарбатлар ишлаб чиқарадиган цех ташкил этади. (Шуни айтиб ўтиш лозимки, янги йил арафасида бу цех ўзининг илк маҳсулотини сотувга чиқарди. Қишлоқ аҳли ва ундан ташқаридагилар чиройли ишларга қўйилган ичимликлар билан ўзларининг янги йил дастурхонларини безатдилар — муаллиф). Шунингдек, қандоқатчилик маҳсулот-

лари ишлаб чиқарувчи цех очиш ҳаракатидамиз. Энг асосийси, идорамизни мустақил қишлоқни ободонлаштириш учун иш олиб боряпмиз. Бу борадаги ҳужжатлар тайёр, фақат тасдиғи қолди, холос.

Келгусида корхонамиз келтираётган фойдани қишлоқни ободонлаштириш, боғча ва мактабларга, ёрдамга муҳтож оилаларга баҳоли қудрат кўмаклашиш йўлида ишлатмоқчимиз. Бунда ташқари жамоа хўжалиги қишлоқ газлаштирашга қиришса, албатта бу савобли ишга ҳам ўз ҳиссамизни қўшамиз. Э-э, ниятларим Худо хоҳласа жуда кўп.

— Тушқунликка тушган пайтларингиз кимга ёки нимга суянасиз?

— Тушқунликка тушмайдиган ҳеч бир инсон қафолатланмаган. Агар менда ҳам шундай ҳол юз берса, аввало ота-онамдан, дўстларимдан маслаҳат сўраб, уларнинг кўрсатмаларига суянаман.

— Бирорта сиёсий партияга аъзо-мисиз?

— Йўқ, аъзо бўлмаганман. Лекин халқ фаровонлигини кўзлаб иш олиб борадиган партиялар фаолиятга доимо хайрхоҳман.

— Фарзандларингизнинг ким бўлишларини истайсиз?

— Фарзандларим қайси касбни эгаллашларидан қатъий назар ўқимли, халққа фойдаси тегадиган инсон бўлиб етишишларини Оллоҳ-таолодан ҳамиша сўрайман.

Н. ЖАЛЛОВ

ЕТТИ КУН

БОБОЛАР ИЗИДАН

Мамлакатимизда Ўзбекистон Давлат космик тадқиқотлар агентлиги — «Ўзбеккосмос» тузилди. Мутахассисларимиз аввал ҳам собиқ СССРнинг космик дастурларида ҳамкорлик қилиб келишган. Бироқ у пайтлар бу нарс

МАЖЛИС БЎЛДИ

Тошкентнинг Сирғали мавзеида «Ёрқин ҳаёт» маҳалласининг мажлиси бўлиб ўтди. Йиғинда рўза ойини кўнгилдагидай ўтказиш, рамазон ҳайити ва Наврўз байрамларини нишонлаш масалалари муҳокама этилди. Маҳалла идораси ва тўйхона қурилишига мутасаддилар ёрдам кўрсатмоқчи бўлишга тўғри келди.

ЙИГИРМА КИЛО... СУВ

Олтинсой туманидаги Хўжасоат қишлоғлик икки аёл ёғ излаб, Денов шахрига йўл олишди. Ёғ заводи атрофидаги уйларнинг биридан «ёғ бор» деган жавобни эшитгач, гиринг демай килосига 150 сўмдан тўлашди ва ўн килоник икки идишни тўлдириб олишди. Автобус бекатида улардан бири қизиксиндимми, шубҳаландимми, идиш оғзини очиб кўрди. Ҳидласа, таъм деган нарс

ҚАЧОН ФУТБОЛ УЙНАЙМИЗ!

Ўзбекистон футбол федерацияси мамлакатимизнинг иккинчи чемпионатини ўтказиш режаларини эълон қилди. Аввал ўйланганидек, биринчилики куздан баҳоргача [бу тақриб кўп мамлакатларда қўлланилади] ўтказиш ўз тарафдорларини топмади. Футболчиларимиз аввалгидек баҳордан кузгача ўйнайдилар. Чемпионат эса 27 мартдан 2 ноябргача давом этади.

МЕҲРНИ КИМГА БЕРИШ КЕРАК!

Жумҳурият Меҳр-шафқат ва саломатлик жамғармасининг бир миллион рублини ўмарган жиноятчилар гуруҳи фоз этилди. Гуруҳга шу жамғарманинг ҳисобчиси бўлиб ишлаган хоним яқиндан ёрдам берган. Хонимнинг жиноятчиларга нечук меҳр-шафқат кўрсатганлиги сабаби аниқланмоқда.

«АСТРА»НИНГ БАҲОСИ

Тошкентдаги чет эл пулига ишловчи «Чинор» дўконида маҳаллий кашандаларимизнинг «Мальбор»га ҳам алишмайдигани — «Астра» пайдо бўлди. Нарҳини айтсак, кўларсиз — «атиги» 0,3 доллар.

ФАҲРИЙ БЎЛГИСИ КЕПТИ

Олтиариқдаги «Пахтакор» давлат хўжалигида истиқомат қилувчи фуқаронинг уйдан кастюмни ўғирлаб кетшиди. Кастюм ёқасида «Меҳнат фаҳрийси» медали бор эди, — деб хабар беради М. Жўрабоев.

МУҲБИРЛАРИМИЗ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЕРЛАНДИ

Амриколиклар — ватанпарварлик туйғулари беҳад кучли халқ. Амриқо давлат байроги нафақат ҳукумат, полисия идоралари, меҳмонхона ёки рестороанлар, балки кўпчилик хонадонларда ҳам ҳилпираб туради. Миллий тамга, ундаги бургут рамзини турли компания, спорт жамоалари нишонларида учратиш мумкин. Миллий мадҳияни ёд билмаган ва ўрни келганда ўнг кўлини кўксига қўйиб, баралла айта олмайдиган амриқоликни учратиш қийин. Умуммиллий ватанпарварлик билан бирга маҳаллий — мактаб, дорилфунун, шаҳар, вилоят ватанпар-

самолёти илк бор шу заминдан парвоз қилган.

Агар штат ўтмишида кўпга кўз-кўз қилгудек сана ёхуд ҳодисалар бўлмаса, унинг табиати билан ҳам бемалол ғурурланиш мумкин. Кентукки — «кўм-кўк майсалар штати» — у ерда ҳақиқатдан ҳам майсалар Кремл арчаларидек кўм-кўк. Нью-Жерси — «боғ-штат», гарчи ҳозирги Нью-Жерси, айниқса унинг Нью-Йорк остонасидаги ҳудудлари табиат сиқиб чиқарилган саноат зоналари бўлса ҳам. Нью-Йоркнинг ўзига келсак, бу ердаги машина нумирларида Озодлик ҳайкали тасвирини кўрасиз.

Мэрилендда эса тезликни камайтиришга мажбур бўлдик, чунки бу штатда рухсат этилган тезлик роса ўн милга кам экан. Қайдадир ҳайдовчи ва йўловчининг хавфсизлик камари тақишлари қонунда кўрсатилган. Бошқа бир ерда, айтилик кўшни штатда эса на қонунда, на йўл белгиларида бу ҳақда эслатилади. Хоҳланг тақинг, хоҳланг йўқ — ўзингизга ҳавола. Қайдадир тезликни ошириб юборганингиз учун қамоққа тушшингиз мумкин. Бошқа бир ерда эса худди шу айбонгиз учун фақат жарима тўлашсиз. Бу борада Виржиния штати қонунлари анча қаттиқ. Яқинда бизнинг бир оғайнимиз танишлариникида меҳмондорчиликда бўлиб, уй эгалари айтгандай, таксида эмас, машинасида қайтибди. Ва уйига арзимаган масофа қолганда полисиячининг қўлига тушибди. Олинган қон

ўрнатишга мажбур этишди. Асбобнинг каромати шундаки у қўйилгач, ҳайдовчи маст бўлса, мошина мотори умуман ўт олмайд.

Бир штатдан иккинчисига кўчиб ўтаётганда нафақат ҳайдовчилик гувоҳномадини алмаштириш, балки имтиҳонларни ҳам бошқатдан топширишга тўғри келади. Баъзи штатларда йўл ҳаракати қондаларини топширсангиз кифоя, баъзиларида эса ҳайдовчилик маҳоратингизни ҳам кўрсатишга мажбурсиз. Мэрилендда бундай бosh оғригидан элчихона ходимларию, АҚШ Конгресси аъзоларигина озод этилган.

Юқоридаги таққосларимиздан штат қонунлари ўртасидаги фарқ амриқоликларни тоза қийнаб юборибди-да деб ўйларсиз? Аксинча, баъзан ёрдам ҳам беради. Янги компанияни Делавэрда таъсис этган маъқулроқ, чунки бу тadbир анча осон кечади ва деярли ҳеч қандай солиқ олинмайди. Нью-Йоркда яшовчилар ўз штатларида эмас, кўшни Нью-Жерсида ул-бул харид қилишни хуш кўрадилар. Чунки Нью-Йоркнинг ўзида харид қилинган моллардан олинадиган солиқ ҳамёнга анча оғирлик қилад.

Кансаз аҳолиси бензинни кўпинча Миссуридан оладилар — бу штатда бензин арзонроқ. Ажралиш куйида юрган эр-хотинларга Невада маъқулроқ. Бунинг учун учтўрт ҳафта шу ерда турсалар кифоя. Техас фуқаролари ҳар қанча шукур десалар ҳам оз. Чунки бу штатда Калифорния, Мэриленддан фарқли ўлароқ, маҳаллий даромад солиғи йўқ. Хуллас, бундай имтиёзлар рўйхатини истаганча келтириш мумкин.

Ун икки штатни кезиб, биз ўз Конституцияси, парламенти, ҳатто бosh кўмондон — маҳаллий губернаторга бўйсинувчи қуроли кучларга эга ўн икки давлатда юргандек бўлдик. Лекин барибир бу таассурот алдамчи. Амрико — битта мамлакат ва уни атиги тўрт кун ичида бошдан оёқ кезиб чиқса буларкан. Худуди кичик бўлгани учун эмас, йўқ, йўллари яхши, холос.

Азиз АБДУВАЛИ тайёрлади

Бош муҳаррир:
Абдуҳошим
ИРИСБОЙ

ТАҲРИР
ҲАЙЪАТИ:

Қулман ОЧИЛ
Жуманазар
БЕКНАЗАР
Дадахон
ЁҚУБОВ
Муҳаббат
ИБОДОВА
Тўлқин ҲАЙИТ
Юсуф ЗИЁД
(Бош муҳаррир
ўринбосари)
Ботир ЭРНАЗАР
(масъул котиб)

ЖАМОАТЧИЛИК
КЕНГАШИ:

Бахтиёр
ЭГАМБЕРДИЕВ
Қувондиқ
БЕРДИЕВОВ
Мейли
ЙУЛДОШЕВ
Рўзимат
САФОВЕВ
Абсалом
УСАНОВ
Урол
УЗБЕК
Асқар
АЛЛАБЕРДИЕВ
Абдумуталлиб
РИЗОҚУЛОВ

Таҳририят
келган хатларга
ёзма жавоб
қайтармайди.
Шунингдек,
фуқаролар
билан
ташкilotлар
ўртасида
воситачилик
ҳам қилмайди.

Газетамиздан
олинган
маълумотлар
«Оила ва
жамият»дан
деб кўрсатилиши
шарт.

Газетамиз
ҳомийлари —
Тошкентдаги
СЭВИЖ
тижорат жамияти,

Ғаллаорол
туманидаги
«Ғаллаорол»,
Муборак
туманидаги
Хитой давлат
хўжалиги,
Сирдарё
«Оқ олтин»
дон маҳсулотлари
корхонаси

МАНЗИЛИМИЗ:
700029,
Тошкент — 29
Намоёншар
хизбони,
1-бино.
Телефон:
39 — 43 — 95
Обуна
индекси 64654
Буюртма 91
Ўзбекистон
Республикаси
«ШАРҚ»
нашриёт-
матбаачилик
концерни
Тошкент шаҳри
41960 НУСХАДА
ЧОП ЭТИЛДИ
1 2 3 4 5 6

ЎН ИККИ ДАВЛАТГА САЁҲАТ

варлиги ҳам яққол кўзга ташланади. Абилин (Кансаз штати) шаҳрига 30 қақирим қолганда йўл юзасига ўрнатилган лавҳадан Президент Эйзенхауэр туғилган шаҳарга яқинлашаётганимизни билдик. Ундан унча узоқ бўлмаган Чапмэнда эса «Колумбия» кемасида самога парвоз қилган астронавт Жо Инглининг юртига келаётганлигини эслатишади.

Маҳаллий ватанпарварлик ҳатто мошина нумирларида ҳам акс этган. Бунда обрўэтибор белгиси сифатида аввало тарихга ургу берилди. Делавэр штати нумирларида «биринчи штат» дея рақам этилган, чунки айнан Делавэр Қўшма Штатлар Конституциясини биринчи бўлиб тасдиқ этган. Шимолий Каролина — ҳавода биринчи — ака-ука Райтларнинг

Фақатгина Миссури фуқаролари ўз штатларига анча совуққон қарашади. «Шу ҳам штат бўлди-ю» — уларнинг нумирларида баъзан шу сўзларни ўқишингиз мумкин. Штат чегарасида «Хуш келибсиз...gal» лавҳаларисиз ҳам Колорадода эмас, масалан Кансазга юрганлигингизни билсангиз бўлади. Колорадо чегарасидан ўтишингиз биланоқ мил (амриқоча йўл узунлиги) ҳисоби нўлдан бошланади. Автострада бурилишлари ҳам бошқача (йўл эса ўша-ўша — 70 умуммиллий йўл). Фарқ шундаки, Кансаз фуқаролари учун йўлнинг ҳисоб-китоби штат чегарасидан бошланса, колорадоликлар учун ўша ерда тугайди. Аввалги ўн бир штатда соатига 65 мил тезликда юришга рухсат этилган ва бунга кўникиб қолгандик.

анализи алкогольнинг рухсат этилгандан кўпроқ нўш этилганини кўрсатган. Натижа — полисия идорасида ўтказилган бир кеча, ҳайдовчилик гувоҳномасининг бекор қилиниши ва суд ҳукми. Ҳуки эса шартли қамоқ жазоси, бир неча минг доллар жарима ва спиртли ичимликларнинг зарари ҳақидаги мажбурий маърузалар тияглашдан иборат.

Янги йилдан бошлаб бирданга бир неча штатда бундай қонунчилик янада қаттиқлашди. Нью-Гэмпширда полисия ҳайдовчининг хушёр эмаслиги ҳақида гумон пайдо бўлиши биланоқ гувоҳнома ни тортиб олади. Экспертиза, суд ва бошқа жараёнлар эса ундан кейин. Луизианада икки бор мастлик ҳолатида қўлга тушган ҳайдовчини мошинасига электрон асбоб

СПОРТЧИ МИЛЛИОНЕРЛАР

Жаҳонга донғи кетган спортчилар реклама шартномалари ҳисобига ўз даромадларини кўпайтирмоқда.

Баскетбол юлдузи Майкел Жоржон дунёдаги энг бой спортчи ҳисобланади. Бироқ 35,9 долларлик йиллик даромадининг бир қисмигина баскетбол орқасидан келади.

Миллий баскетбол ассоциацияси чемпионатининг ғолиби «Чако Билз» клуби Жоржонга 3,9 миллион доллар тўлайди. 1991 йили Жоржонга энг кўп даромад у ҳамкорлик қиладиган спорт буюмлари ишлаб чиқарувчи йирик «Найк» фирмасидан келиб тушди. «Форбиз» журнали тузган жаҳоннинг энг бой спортчилари рўйхатига кўра қафолатланган иш ҳақи ҳамда спорт буюмларини сотишдан келиб тушадиган даромаддан ажратма 1991 йили унга 20 миллион доллар фойда келтирди.

30 ёшга кирган Жоржон «Макдоналдс», «Уэлсон спортинг Гудз», ич кийим ишлаб чиқарувчи компания,

яҳна ичимликлар тайёрловчи фирма, озиқ-овқат ишлаб чиқарувчи компания ва бошқалар билан ҳам юқори баҳоли шартномалар тузган. Жоржоннинг реклама соҳасида обрўйи қанчалик баяндолигини унинг агенти 1 миллион доллардан кам таклиф этилган шартномаларни қараб ўтирмаслигидан ҳам билса бўлади.

1991 йилнинг энг бой спортчилари куйидагилардир:

Майкел Жоржон, АҚШ, баскетбол (35,9 млн); Эвандир Холифилд, АҚШ, бокс (28 млн); Аэртон Сенна Бразилия, автопойга (22 млн); Найжел Мэнселл, Буюк Британия, автопойга (14,5 млн); Арнолд Палмер, АҚШ, голф (11,1 млн); Андре Агаси, АҚШ, теннис (11 млн); Жо Монтана, АҚШ, Америка футболу (9,5 млн); Жек Никлаус, АҚШ, голф (9,2 млн); Жим Курс, АҚШ, теннис (9 млн); Моника Селеш, Югославия (8,5 млн).

ТУМАРИС...

Бу хонадонга кимлар келиб-кетмади дейсиз. Ҳар куни кимдир меҳмон бўлади, Охунни йўқлаб келади. Кўча дарвозага қулф урилмайди ҳисоб. Дастурхон меҳмонга маҳтал, иссиқ чой тайёр. Ҳеч ким бу хонадондан ранжиб, кўнгли чўкиб чиқмайди, яна бир келишга орзуманда бўлиб кетади.

Бу хонадонда Охун яшайди, ижод қилади. Бу хонадонда ҳайратланарли кўшиқ яшайди...

Ҳаёт ҳаётлигини қилар экан. Утган йили бу хонадонга ҳам қайғу оралади. Охун суянган тоғи — падари бузрукворидан айрилиб қолди. Ҳаёт катта зарба берди. Эҳ, унинг отаси қандай ажойиб инсон эди-я. Бир умр эл хизматини қилди. Маҳалланинг иссиқ-совуқ маъракасида ошпазлик қилди. Охун отасининг розилигисиз кўчага ҳам чиқмас эди... Охун эзилди, кўшиқ эзилди. Энди унинг меҳрибон отаси, дуоғўйи йўқ... Лекин унинг хотираси қолди, сўзлари қолди, руҳи яшаяпти...

ОХУНЖОН МАДАЛИЕВ:

ЮРАГИНГИЗГА

ДОИМО ҚЎШИҚ СИҒСИН

Ш. АҲМЕДОВ
Х. ЖУРАБОВ
Олтириқ.

— Балки бу суҳбатимиз узоқ вақтлар ёдимизда қоладиган суҳбат бўлар. Суҳбатимиз шундай бўлсинки, кўпроқ ҳақиқат бўлсин. Келишиб олсак, бир-биримизни эҳтиёт қилмасак, борича, тўғриси гаплашсак,

дилдан гаплашсак... Биринчи саволим шундай. Бошида ҳақиқатни тилга олдик. Ҳақиқат ўзи нима! Сен ҳақиқатни қандай тушунасан!

— Айтишим мумкин, юлдузларнинг, қуёш ва ойнинг борлиги ҳақиқат...

— Севги ҳақида буюқлар кўп гапирришган. Ҳар хил фикрлар. Сен бу ҳақда қандай ўйлайсан! Эски, сийқаси чиққан саволдир балки.

— Севги дегани... яхши сўз. Ҳар қандай одамга бориб (ёшми, қаримми, эркакми, аёлми), «Сиз севганмисиз?» десангиз, ўйланиб қолади. Дангал «ҳа» ёки «йўқ» деёлмайди. Севги деганда мен энг гўзал, энг покиза, яъни инсон қалбидаги энг буюқ орзуну тушунаман.

— Ғалати бир савол-да. Бир йигит бирданга икки қизни яхши кўриб қолиши мумкинми?

— Бирдангами?

— Бирданга...

— Билмадим... мумкин бўлмаса керак...

— Майли, санъатга қайтайлик. Ҳозирги замонда кўшиқчилик мактаблари бор: Камолиддин Раҳимов, Ортиқ Отажонов каби санъаткорларнинг. Бу мактабларда кўпчилик кўшиқчилар тарбия олиб, элга танилишди. Мана, Сен ҳам кўшиқларинг билан элга танилдинг. Жуда кўп ёш кўшиқчилар Сен ижро этган кўшиқларни кўйлашяпти. Нима деб ўйлайсан, Сенинг ҳам кўшиқчилик мактабинг борми ёки пойдевори қуриляптими!

— Сиз санаб ўтган ҳофизлар юз йилда бир туғилади. Мен уларни жуда ҳурмат қиламан, тан оламан. Мактабларидан кўп ўргандим, ўрганяпман. Халқ хизматида, тўй-тўйчиқларда кўшиқ айтаётган ёш кўшиқчиларга келсак, улар биргина менинг эмас, таниқли тенгқурларим, катта кўшиқчилар айтган кўшиқларни ҳам айтишяпти. Шунинг учун улар ҳақида, менинг мактабимдан экан, фалончининг мактабидан экан, дейишга ҳаққим йўқ. Чунки, мактаб яратиб учун кўп меҳ-

нат қилиш керак. Кўшиқлар кўп бўлиши керак. Жуда кўп йиллар давомида халқ билан бирга бўлиш керак.

— Халқнинг ҳурматини қозониб, тилдан тушмаслик керак...

— Ҳа. Буни энди, насиб қилса, келажак кўрсатади.

— Юлдуз Абдуллаева шу кунларда яхши ижод қиляпти. Шу қизнинг кўшиқчилиги фаолиятига муносабатинг қандай!

— Яхши. Эстрада жанрида янги, чиройли йўл очди десак ҳато қилмаймиз. Кўшиқлари яхши. Халқ эшитяпти, яхши кўради. Биз ҳам яхши кўриб эшитамиз.

— Концертларда, тўйларда кўшиқ айтасан, қайси бири маъқул!

— Қийин саволлар беряпсиз. (Кулади). Иккаласиниям ўзига яраша яхши томонлари бор.

— Масалан...

— Концертга атайлаб одамлар Сизнинг кўшиқларингизни эшитгани, кўргани келади. Концерт Сизни яхши рамкага солиб кўяди, маданиятли бўлишга одатлантиради. Катта саҳна-

ИККИ ХАНҒОМА

«Халқлар дўстлиги» саройида Охун жўшиб куйлаяпти. Бир маҳал саҳнага гулдаста кўтарган қиз чиқиб келди. Қиз тушмагур шад-додроқ экан, гулли Охунга бера туриб чўла этиб ўпиб олса бўладими?! Залда қий-қирриқ бўлди. Қизлар Охунни кўп ўпишган эди-ю, негадир бу сафар ғалати бўлди. Саҳна эмасми, ноқулай аҳволдан чиқиш учун Охун залга қараб, бироз жилмайган эди, не кўз билан кўрсинки, биринчи қаторда рафиқаси Ҳабибахон ўтирарди...

Кейин нима бўлди дерсиз? Охун кўшиғини бироз янглишиб, нафаси бўғилиб, зўрга яқунлади...

* * *

Яна шу саройда Охун навбатдаги концертини бераётган эди. Афғон жангчиларига бағишланган кўшиғини

да концерт бериш санъаткор учун — жанг, ўзига хос жанг.

— Тўйда-чи!

— Тўйга бориш, бир томондан санъаткор учун хизмат бўлса, иккинчи томондан тўй ҳам халқники. Биласиз, кўрасиз, тўйга ҳамма ҳам кўшиқ эшитаман, деб келмайди...

— Газет ўқиганингни кўрмаганман, варақлаб турганингни ҳам кўзим тушмаган. Яшириб ўқийсанми, ёки кечаси ўқийсанми!

— Уқймайманмас, ўқийман. Ҳар хил нарсаларни ўқймайман. Кўпроқ шеър ўқийман.

— Бир суҳбатда, «кўшиқчи бўлмаганимда рассом бўлардим», дегандинг.

— Ҳа. Айтишим мумкинки, жуда зўр рассом бўлар эдим. Албатта, шуғулланиб юрган бўлганимда...

— Мухлисларинга тилагинг.

— Юракларига доимо кўшиқ сиғсин. Кўшиқ сиғган юракда ёмонлик бўлмайди, эзгулик бўлади, муҳаббат бўлади...

бошлашдан олдин, икки оғиз ҳамдардик сўзини айтди: — Бу кўшиғим тўлка сизлар учун.

Гап Сирождин Сайиднинг «Орденли болам...» деган шеъри ҳақида бераётган эди. Кейин кўшиқни Охун маҳорат билан айтди.

Танаффусда дастадаги йиғитлар Охунни ўртага олишди:

— Охун, нега унақа дединг?

— Нима дедим?

— Сўзингда «тўлка» деб юбординг-ку!

— Нима қилпти?

— Ахир, бу ўрисча сўз-ку!

— «Тўлка»-я?! — сўради Охун.

— Ҳа, — дейишди йиғитлар баробарига.

— Мени кечирасизлару, — деди Охун, — бизнинг қишлоқда чоллар ҳам, кампирлар ҳам «тўлка»ни жуда кўп ишлатишади.

«СОЧИНГМУ, АРМОНИМ

УЧГАН АРҒАМЧИ...»

Суратчи:

С. МАҲКАМОВ